

Meddelanden från Riksskatteverket

Utg. av Skattenytt, Leksand, tel. 0247-10430 • Ansv. utgivare: Kammarrättsrådet Hans Bylin

Serie I ang. direkt skatt

Motsvarar Riksskatteverkets författningssamling (RSFS) och Riksskatteverkets förhandsbesked mm (RSV/FB) serie Dt = Direkt skatt – Taxering

Nr 10 1977 – Årg. 7

Riksskatteverkets föreskrifter m m om avdrag för nedsatt skatteförmåga för folkpensionärer;¹

RSV Dt
1977:15

utfärdade den 15 december 1977.

RSFS 1977:41

1 Inledning

Skattskyldig, vars inkomst till inte obetydlig del utgjorts av folkpension, är – om särskilda omständigheter inte föranleder annat – berättigad till avdrag för nedsatt skatteförmåga (50 § 2 mom fjärde stycket kommunalskattelagen, KL och 9 § 2 mom andra stycket lagen om statlig inkomstskatt, SIL), s k extra avdrag.

Närmare föreskrifter för avdragsberäkningen skall lämnas av RSV (punkt 2 av anvisningarna till 50 § KL). Dessa framgår av tabell 1–3 i bilagan. RSV har den 15 december 1977 beslutat meddela följande *anvisningar* till ledning för taxeringsmyndigheterna angående avdrag för nedsatt skatteförmåga för folkpensionärer *att gälla fr o m 1978 års taxering*.

Det är av vikt att största möjliga likformighet uppnås vid bedömandet av folkpensionärernas extra avdrag.

Bestämmelserna om extra avdrag för folkpensionärer skall iakttas utan att särskilt yrkande härom framställs i självdeklarationen.

2 Definitioner och begrepp

2.1 Folkpension

Rätt till avdrag enligt dessa anvisningar har skattskyldig som uppburit folkpension i form av ålderspension, förtidspension, änkepension eller hustrutillägg enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring (AFL). Anvisningarna gäller däremot inte sådan skattskyldig som uppburit folkpension endast i form av barnpension eller vårdbidrag enligt AFL. För sådan skattskyldig eller för annan skattskyldig skall frågan om avdrag för nedsatt skatteförmåga bedömas enligt 50 § 2 mom andra och tredje styckena KL. (Se RSV Du 1976:6, 1976:13 och RSV Dt 1977:16). Delpension berättigar inte till avdrag enligt dessa anvisningar.

I vissa fall kan RSVs anvisningar om väsentligen nedsatt skatteförmåga på grund av sjukdom m m (RSV Dt 1977:16) eller RSVs anvisningar om normalbelopp för existensminimum (RSV Du 1976:6 och 1976:13) användas

¹Jfr RSV Dt 1976:44.

RSV Dt 1977:15

RSFS 1977:41

vid beräkningen av avdrag för nedsatt skatteförmåga för folkpensionärer. Så kan vara fallet om folkpensionär åsamkats stora kostnader på grund av sjukdom eller haft stor försörjningsbörda. Vid bedömningen av den nedsatta skatteförmågan bör i sådana fall tillämpas de anvisningar som ger högst extra avdrag.

2.2 "Icke obetydlig del"

Den omständigheten att folkpension under ett beskattningsår utgått med ett ringa belopp, t ex till följd av att folkpensionen inte åtnjutits under hela året, utgör inte hinder mot att medge den skattskyldige avdrag. Avgörande för bedömningen i detta fall är huruvida folkpensionen, om den utgått i full utsträckning, utgjort en inte obetydlig del av inkomsten. Avdrag enligt dessa anvisningar bör normalt medges om folkpensionen för helt år räknat uppgått till minst 1/5 av inkomsten eller om den uppgått till minst 3 000 kr. Med inkomst avses i detta fall sammanräknad inkomst, dvs summan av inkomster från olika inkomstslag.

3 Beräkning av avdragets storlek

3.1 Statligt taxerad inkomst

Extra avdraget skall i första hand bestämmas med hänsyn till storleken av folkpensionärs till statlig inkomstskatt taxerade inkomst.

3.2 Grunderna för tabeller

Två tabeller har upprättats för avdragets beräkning. Av tabellerna framgår det avdrag som bör medges vid viss till statlig inkomstskatt taxerad inkomst.

Tabell 1 gäller för gift folkpensionär, som uppburit folkpension med belopp som tillkommer gift vars make uppbär folkpension.

Tabell 2 gäller *dels* för ensamstående folkpensionär *dels* för gift folkpensionär som under hela året eller viss del av året uppburit folkpension med belopp som tillkommer gift vars make saknar folkpension.

Har folkpensionär under beskattningsåret enbart haft folkpension och därutöver inkomster, som motsvarar intäkt av tjänst om sammanlagt 3 800 kr före schablonavdrag på 100 kr, skall avdraget beräknas till vad som behövs för att beskattningsbar inkomst inte skall påföras.

Folkpensionsbeloppet i tabell 1 skall beräknas till 77,5 procent av basbeloppet och i tabell 2 till 95 procent av basbeloppet.

Det högsta avdraget enligt tabell 1 har med hänsyn till folkpensionen för 1977 (8 758 kr) fastställts till 7 900 kr, vilket motsvarar en statligt taxerad inkomst av 12 400 kr med avdrag för grundavdraget, 4 500 kr. Motsvarande belopp för avdraget enligt tabell 2 är 9 900 kr, vilket motsvarar en statligt taxerad inkomst av 14 400 kr med avdrag för grundavdraget, 4 500 kr.

Om den taxerade inkomsten överstiger dessa belopp reduceras avdraget med belopp motsvarande 40 procent av överskjutande taxerad inkomst.

De till statlig inkomstskatt taxerade inkomsterna har i tabellerna angivits

med intervall om 250 kr. Inom ett intervall skall ett och samma tabellavdrag användas. Avdrag bör som regel medges med samma belopp vid den statliga och kommunala taxeringen.

RSV Dt 1977:15

RSFS 1977:41

4 Särskilda omständigheter

Tabellavdraget får jämkas, när särskilda omständigheter föranleder det.

4.1 Garantibelopp för fastighet

Enbart den omständigheten att garantibelopp för fastighet beräknats, bör inte medföra att avdraget beräknas efter annan grund än den statligt taxerade inkomsten. I vissa fall kan emellertid avdraget, beräknat med ledning av den kommunalt taxerade inkomsten, bli större. Detta kan inträffa om den statligt taxerade inkomsten understiger den inkomst som motsvarar det högsta avdraget enligt tabell, dvs 12 400 kr resp 14 400 kr. Avdraget bör i sådant fall beräknas efter den kommunalt taxerade inkomsten.

4.2 Sjukdomskostnader

Folkpensionär, som haft inte obetydliga kostnader till följd av sjukdom (200–300 kr), bör medges avdrag utöver tabellavdraget. Kostnader för läkemedel, hjälpmedel, resor, ledarhund etc medräknas endast till den del de inte ersätts av försäkringskassa eller på annat sätt, dvs endast nettokostnaden får beaktas. Storleken av avdraget för sjukdomskostnader bör bestämmas med hänsyn till storleken av folkpensionärs till statlig inkomstskatt taxerade inkomst. För gifta bör makarnas sammanlagda till statlig inkomstskatt taxerade inkomst ligga till grund för beräkningen. Med gifta avses även sammanboende, som tidigare varit gifta med varandra, samt sammanboende, som har eller har haft gemensamt barn.

Vid beräkningen av avdraget bör följande inkomstgränser användas.

Ensamstående skattskyldig

Till statlig inkomstskatt taxerad inkomst	Avdrag för kostnader till följd av sjukdom medges med belopp motsvarande
högst 35 000 kr	beräknade merutgifter
mer än 35 000 kr men inte över 40 000 kr	hälften av beräknade merutgifter
över 40 000 kr	hälften av den del av beräknade merutgifter som överstiger 1/10 av inkomsten

RSV Dt 1977:15
RSFS 1977:41

Gift skattskyldig

Makarnas sammanlagda till statlig inkomstskatt taxerade inkomster	Avdrag för kostnader till följd av sjukdom medges med belopp motsvarande
högst 50 000 kr	beräknade merutgifter
mer än 50 000 kr men inte över 60 000 kr	hälften av beräknade merutgifter
över 60 000 kr	hälften av den del av beräknade merutgifter som överstiger 1/20 av inkomsten

Har den skattskyldige haft hemmavarande barn under 16 år bör ovan angivna *inkomstgränser* ökas med 5 000 kr för varje sådant barn.

Ifråga om gifta bör, om inte annat yrkas, avdraget beräknas på makarnas sammanlagda sjukdomskostnader och tillgodoföras den make som har den högsta inkomsten. Sjukdomskostnader för hemmavarande barn får beaktas i den mån barnet inte skall medges extra avdrag enligt dessa anvisningar. I de fall barns sjukdomskostnader beaktas bör avdraget bestämmas med utgångspunkt från föräldrarnas och barnets gemensamma inkomst- och förmögenhetsförhållanden.

4.3 Vissa ej skattepliktiga inkomster

Har folkpensionär uppburit inkomst som genom särskilt avtal är undantagen från beskattning här i landet och som annars skulle ha utgjort skattepliktig inkomst (ex Social Security), skall avdraget bestämmas som om sådan inkomst skulle ha utgjort skattepliktigt belopp.

Livränta som inte är skattepliktig eller skattepliktig endast till viss del skall vid avdragsberäkningen tas upp med hela beloppet.

4.4 Investeringsavdrag

Har folkpensionär medgivit investeringsavdrag vid årets taxering, bör avdraget beräknas på den statligt taxerade inkomsten med tillägg för medgivet investeringsavdrag.

4.5 Retroaktiv ersättning

Har folkpensionär under beskattningsåret erhållit ersättning som avser tidigare år (s k retroaktiv ersättning), bör i vissa fall detta särskilt beaktas vid avdragsberäkningen.

Vid avdragsberäkningen skall den del av ersättningen, som belöper på tidigare år, frånräknas den taxerade inkomsten. Det framräknade beloppet skall sedan ligga till grund för tabellavdraget.

Det belopp som skall frånräknas får dock inte överstiga 15 000 kr.

4.6 Sjöinkomst

Har folkpensionär under beskattningsåret uppburit sjöinkomst, bör sådan inkomst läggas till den statligt taxerade inkomsten vid avdragsberäkningen. Vidare bör avdraget minskas om folkpensionär på grund av jämkning vid beräkning av sjömansskatt åtnjutit avdrag för nedsatt skatteförmåga. Avdraget bör minskas med det belopp varmed jämkning medgivits.

RSV Dt 1977:15

RSFS 1977:41

4.7 Låga beskattningsbara inkomster

Skulle vid en strikt bedömning de beskattningsbara inkomsterna bli mycket låga såväl vid den statliga som den kommunala taxeringen (något 100-tal kr) bör avdraget höjas så att de beskattningsbara inkomsterna blir noll.

4.8 Förmögenhet

Folkpensionärs skattepliktiga förmögenhet skall beaktas vid beräkningen av avdrag för nedsatt skatteförmåga.

Förmögenhet, som vid årets utgång inte överstiger 75 000 kr, påverkar inte avdragets storlek. Förmögenhet som överstiger 75 000 kr bör däremot i regel medföra minskning av avdraget. Överstiger förmögenheten 75 000 kr men inte 125 000 kr, bör avdraget minskas på sätt som framgår av nedanstående tabell. Överstiger förmögenheten 125 000 kr, skall inte avdrag för nedsatt skatteförmåga medges. Dessa gränser och nedanstående tabell bör i fråga om makar tillämpas med hänsyn till deras sammanlagda skattepliktiga förmögenhet. Den procentsats som anges i tabellen skall minska vardera makens extra avdrag. Minskning skall ske av det totala extra avdraget, dvs även till den del avdraget avser t ex sjukdomskostnader.

Skattepliktig förmögenhet avrundas nedåt till närmast 100-tal kr.

<i>Förmögenhet, kr</i>	<i>Avdraget bör minskas med %</i>
75 100– 81 000	10
81 100– 87 000	20
87 100– 93 000	30
93 100– 99 000	40
99 100–105 000	50
105 100–110 000	60
110 100–115 000	70
115 100–120 000	80
120 100–125 000	90

Det framräknade avdraget bör avrundas till närmast högre 100-tal kr.

Reduktion av avdraget för nedsatt skatteförmåga bör vid innehav av förmögenhet tillämpas inte bara i fråga om folkpensionärer utan även beträffande andra skattskyldiga, som medges avdrag för nedsatt skatteförmåga.

RSV Dt 1977:15
RSFS 1977:41

4.8.1 Värdet av fastighet

Värdet av en- eller tvåfamiljsfastighet s k schablontaxerad fastighet (24 § 2 mom KL) bör beräknas på särskilt sätt. Samma gäller ifråga om jordbruksfastighet som i huvudsak används för bostadsändamål. Det särskilda beräknings sättet gäller inte för bostadsrätter. Värderingen sker på följande sätt. Som tillgång tas upp 1/10 av skillnaden mellan fastighetens taxeringsvärde och lånat, i fastigheten nedlagt kapital, i den mån skillnaden inte överstiger 100 000 kr. Är skillnaden större än 100 000 kr beräknas fastighetens värde till 10 000 kr jämte den del av skillnaden mellan taxeringsvärde och skuld som överstiger 100 000 kr. Överstiger skulderna fastighetens taxeringsvärde skall skillnadsbeloppet (underskottet) dras från övrig förmögenhet.

Har folkpensionär ensam eller tillsammans med sin make mer än en fastighet, tillämpas denna värdering endast på *en* fastighet. Värderingen bör i första hand tillämpas på den fastighet på vilken den skattskyldige är stadigvarande bosatt.

Exempel: Makar, vilka båda är folkpensionärer, äger bankmedel till ett belopp av 64 000 kr samt en egnahemsfastighet taxerad till 150 000 kr och belånad till 30 000 kr. Förmögenheten beräknas till

Bankmedel:	64 000	64 000 kr
Fastighet:	150 000 ./. 30 000 =	
	120 000	
	10 000 + 20 000	30 000 kr
		94 000 kr

Enligt reduceringstabellen skall det avdrag, som skulle ha medgivits om förmögenhet inte funnits, minskas med 40 procent för vardera maken.

4.8.2 Ej skattepliktig förmögenhet

Om skattskyldig haft förmögenhet som genom särskilt avtal är undantagen från beskattning här i landet och som annars skulle ha utgjort skattepliktig förmögenhet skall avdraget bestämmas som om sådan förmögenhet ingått i den skattepliktiga förmögenheten.

5 Minimiavdrag

Om den till statlig inkomstskatt taxerade inkomsten inte överstiger 36 000 kr skall s k minimiavdrag medges med minst 500 kr. Överstiger inkomsten 36 000 kr reduceras detta avdrag med 20 procent av överskjutande belopp. Detta innebär att avdraget vid en taxerad inkomst på 38 500 kr är noll. Minimiavdraget medges oberoende av storleken av förmögenhet. (Se tabell 3.)

Utgör den skattskyldiges folkpension en obetydlig del av inkomsten (jfr punkt 2.2) bör minimiavdrag inte medges. Den skattskyldige är i stället berättigad till s k särskild skattereduktion.

Vid beräkning av minimiavdraget skall den statligt taxerade inkomsten inte jämkas enligt punkterna 4.3 Vissa ej skattepliktiga inkomster, 4.4

Investeringsavdrag, 4.5 Retroaktiv ersättning eller 4.6 Sjöinkomst.

RSV Dt 1977:15

Dessa anvisningar tillämpas fr o m 1978 års taxering.

RSFS 1977:41

RIKSSKATTEVERKET

GÖSTA EKMAN

Lars Malmberg

(Avdelningen för direkt skatt,
taxeringssektionen)

Tabell 1 (Gift skattskyldig)

Bilaga

Statligt taxerad inkomst, kr	Extra avdrag, kr	Statligt taxerad inkomst, kr	Extra avdrag, kr
12 400–12 640	7 900	22 400–22 640	3 900
12 650–12 890	7 800	22 650–22 890	3 800
12 900–13 140	7 700	22 900–23 140	3 700
13 150–13 390	7 600	23 150–23 390	3 600
13 400–13 640	7 500	23 400–23 640	3 500
13 650–13 890	7 400	23 650–23 890	3 400
13 900–14 140	7 300	23 900–24 140	3 300
14 150–14 390	7 200	24 150–24 390	3 200
14 400–14 640	7 100	24 400–24 640	3 100
14 650–14 890	7 000	24 650–24 890	3 000
14 900–15 140	6 900	24 900–25 140	2 900
15 150–15 390	6 800	25 150–25 390	2 800
15 400–15 640	6 700	25 400–25 640	2 700
15 650–15 890	6 600	25 650–25 890	2 600
15 900–16 140	6 500	25 900–26 140	2 500
16 150–16 390	6 400	26 150–26 390	2 400
16 400–16 640	6 300	26 400–26 640	2 300
16 650–16 890	6 200	26 650–26 890	2 200
16 900–17 140	6 100	26 900–27 140	2 100
17 150–17 390	6 000	27 150–27 390	2 000
17 400–17 640	5 900	27 400–27 640	1 900
17 650–17 890	5 800	27 650–27 890	1 800
17 900–18 140	5 700	27 900–28 140	1 700
18 150–18 390	5 600	28 150–28 390	1 600
18 400–18 640	5 500	28 400–28 640	1 500
18 650–18 890	5 400	28 650–28 890	1 400
18 900–19 140	5 300	28 900–29 140	1 300
19 150–19 390	5 200	29 150–29 390	1 200
19 400–19 640	5 100	29 400–29 640	1 100
19 650–19 890	5 000	29 650–29 890	1 000
19 900–20 140	4 900	29 900–30 140	900
20 150–20 390	4 800	30 150–30 390	800
20 400–20 640	4 700	30 400–30 640	700
20 650–20 890	4 600	30 650–30 890	600
20 900–21 140	4 500	30 900–36 490	500 ³
21 150–21 390	4 400	36 500–36 990	400 ³
21 400–21 640	4 300	37 000–37 490	300 ³
21 650–21 890	4 200	37 500–37 990	200 ³
21 900–22 140	4 100	38 000–38 490	100 ³
22 150–22 390	4 000	38 500–	0

² Om den taxerade inkomsten understiger detta belopp beräknas avdraget till belopp som motsvarar skillnaden mellan den taxerade inkomsten och grundavdraget, 4 500 kr.

³ Beloppet får inte reduceras p g a förmögenhet (jfr det s k minimiavdraget).

RSV Dt 1977:15
RSFS 1977:41

Tabell 2 (Ensamstående skattskyldig, gift skattskyldig som någon gång under inkomståret uppburit pension med belopp för gift pensionär vars make saknar pension)

Statligt taxerad inkomst, kr	Extra avdrag, kr	Statligt taxerad inkomst, kr	Extra avdrag, kr
14 400–14 640	9 900	26 900–27 140	4 900
14 650–14 890	9 800	27 150–27 390	4 800
14 900–15 140	9 700	27 400–27 640	4 700
15 150–15 390	9 600	27 650–27 890	4 600
15 400–15 640	9 500	27 900–28 140	4 500
15 650–15 890	9 400	28 150–28 390	4 400
15 900–16 140	9 300	28 400–28 640	4 300
16 150–16 390	9 200	28 650–28 890	4 200
16 400–16 640	9 100	28 900–29 140	4 100
16 650–16 890	9 000	29 150–29 390	4 000
16 900–17 140	8 900	29 400–29 640	3 900
17 150–17 390	8 800	29 650–29 890	3 800
17 400–17 640	8 700	29 900–30 140	3 700
17 650–17 890	8 600	30 150–30 390	3 600
17 900–18 140	8 500	30 400–30 640	3 500
18 150–18 390	8 400	30 650–30 890	3 400
18 400–18 640	8 300	30 900–31 140	3 300
18 650–18 890	8 200	31 150–31 390	3 200
18 900–19 140	8 100	31 400–31 640	3 100
19 150–19 390	8 000	31 650–31 890	3 000
19 400–19 640	7 900	31 900–32 140	2 900
19 650–19 890	7 800	32 150–32 390	2 800
19 900–20 140	7 700	32 400–32 640	2 700
20 150–20 390	7 600	32 650–32 890	2 600
20 400–20 640	7 500	32 900–33 140	2 500
20 650–20 890	7 400	33 150–33 390	2 400
20 900–21 140	7 300	33 400–33 640	2 300
21 150–21 390	7 200	33 650–33 890	2 200
21 400–21 640	7 100	33 900–34 140	2 100
21 650–21 890	7 000	34 150–34 390	2 000
21 900–22 140	6 900	34 400–34 640	1 900
22 150–22 390	6 800	34 650–34 890	1 800
22 400–22 640	6 700	34 900–35 140	1 700
22 650–22 890	6 600	35 150–35 390	1 600
22 900–23 140	6 500	35 400–35 640	1 500
23 150–23 390	6 400	35 650–35 890	1 400
23 400–23 640	6 300	35 900–36 140	1 300
23 650–23 890	6 200	36 150–36 390	1 200
23 900–24 140	6 100	36 400–36 640	1 100
24 150–24 390	6 000	36 650–36 890	1 000
24 400–24 640	5 900	36 900–37 140	900
24 650–24 890	5 800	37 150–37 390	800
24 900–25 140	5 700	37 400–37 640	700
25 150–25 390	5 600	37 650–37 890	600
25 400–25 640	5 500	37 900–38 140	500
25 650–25 890	5 400	38 150–38 390	400
25 900–26 140	5 300	38 400–38 640	300
26 150–26 390	5 200	38 650–38 890	200
26 400–26 640	5 100	38 900–39 140	100
26 650–26 890	5 000	39 150–	0

⁴Om den taxerade inkomsten understiger detta belopp beräknas avdraget till belopp som motsvarar skillnaden mellan den taxerade inkomsten och grundavdraget, 4 500 kr.

Tabell 3 (Minimiavdrag)

Statligt taxerad inkomst, kr	Extra avdrag, kr
-36 490	500
36 500-36 990	400
37 000-37 490	300
37 500-37 990	200
38 000-38 490	100
38 500-	0

RSV Dt 1977:15
RSFS 1977:41

Riksskatteverkets anvisningar om avdrag för väsentligen nedsatt skatteförmåga på grund av sjukdom m m;¹

RSV Dt
1977:16

utfärdade den 15 december 1977.

RSFS 1977:42

1 Inledning

Om en persons skatteförmåga varit väsentligen nedsatt kan den taxerade inkomsten minskas med ett s k extra avdrag. Förutsättningen är att skatteförmågan varit väsentligen nedsatt till följd av t ex långvarig sjukdom, olyckshändelse, ålderdom eller underhållsskyldighet. Avdraget skall bestämmas efter omständigheterna i det enskilda fallet och får inte överstiga 10 000 kr (50 § 2 mom andra stycket KL).

Avdrag för väsentligen nedsatt skatteförmåga kan även medges om den skattskyldiges inkomst, efter avdrag för skatt, understigit vad han kan anses ha behövt till underhåll för sig och sin familj (existensminimum). För rätt till avdrag krävs att skatteförmågan varit nedsatt till följd av bl a nedsatt arbetsförmåga, långvarig oförvårdad arbetslöshet eller stor försörjningsbörda (50 § 2 mom tredje stycket KL).

Avdrag för väsentligen nedsatt skatteförmåga i existensminimifallen bör bestämmas med ledning av RSVs anvisningar om normalbelopp för existensminimum (RSV Du 1976:6 och 1976:13).

För den som under beskattningsåret uppburit folkpension gäller särskilda bestämmelser om extra avdrag (50 § 2 mom fjärde stycket KL). Avdraget bör i dessa fall bestämmas med ledning av RSVs anvisningar om nedsatt skatteförmåga för folkpensionärer (RSV Dt 1977:15).

För att få en i möjligaste mån enhetlig och likformig bedömning av de fall där extra avdrag bör medges om skatteförmågan varit väsentligen nedsatt till följd av sjukdom mm har RSV den 15 december 1977 meddelat följande anvisningar till ledning för taxeringsmyndigheterna.

2 Grunderna för extra avdrag p g a sjukdom m m

För inkomstbeskattningen gäller som en huvudprincip att skatt skall utgå efter förmåga. Till grund för beräkningen av en persons skatteförmåga ligger hans nettoinkomst av olika förvärvsverksamheter. Avdrag medges i princip inte för personliga levnadskostnader. Bestämmelserna i 50 § 2 mom KL om

¹Jfr RSV Dt 1976:53.

RSV Dt 1977:16
RSFS 1977:42

avdrag på grund av nedsatt skatteförmåga är i viss mån att se som en korrigerande då dessa beräkningar inte går att förena med kravet på en beskattning efter förmåga.

Det framgår av lagtexten att skatteförmågan skall vara *väsentligen* nedsatt. Detta innebär att nedsättning bör ske endast om den skattskyldige åsamkats stora merkostnader för sjukdom m m som medfört att den ekonomiska situationen, dvs skatteförmågan, avsevärt avvikit från vad som annars skulle ha varit förhållandet. Detta innebär även att nedsättning inte kan ske enbart av den anledningen att inkomsten varit låg.

Att skatteförmågan skall bestämmas med utgångspunkt från den skattskyldiges ekonomiska förhållanden innebär bl a att hänsyn skall tas till både inkomster och förmögenhet. När det gäller att bedöma skatteförmågan skall även sådana inkomster och ersättningar som inte i och för sig är skattepliktiga medräknas. För makar sker bedömningen med utgångspunkt från storleken av makarnas gemensamma inkomster och förmögenhet. Motsvarande gäller för annan sambeskattad person.

När det gäller att bedöma skatteförmågan skall vidare hänsyn tas till om en persons nödvändiga kostnader för livsuppehållet m m betydligt överstiger vad som annars är normalt om detta beror på nedsatta fysiska eller psykiska funktioner. Sådana merutgifter kan uppstå om personen under en längre tid måste ha hjälp för den dagliga livsföringen, exempelvis för skötsel av hemmet. Stora utgifter kan också förorsakas av speciell föda, medicinering, salvor, omläggning av bandage, särskild bostadsutrustning eller på grund av extra slitage av kläder, resor m m. Vidare kan behov föreligga av särskild tillsyn som kan ge anledning till särskilda utgifter.

2.1 Olika slag av sjukdomar, handikapp m m

Den personkrets som omfattas av dessa anvisningar torde företrädesvis vara handikappade och personer med kroniska sjukdomar. Av gjorda undersökningar kan konstateras att för vissa grupper föreligger normalt merutgifter för sjukdom. Som *exempel* kan nämnas följande grupper av handikapp eller kroniska sjukdomar. Allergi, blödarsjuka, cerebral pares, celiaki, cystisk fibros, dermatitis herpetiformis, diabetes, dövhet (hörselskada), epilepsi, hjärt- och kärlsjukdomar, ileo- och colostomiopererade, lungsjukdomar, njursjukdomar, psoriasis, psykiska sjukdomar (utvecklingsstörning), reumatism, andra rörelsehinder (p g a MS, polio m m) och synskador.

Merutgifternas storlek går däremot som regel inte att schablonmässigt ange. Detta beror på att utgifterna varierar såväl mellan som inom olika sjukdomsgrupper. Avdragsrätten blir alltså beroende av en bedömning i varje enskilt fall.

2.2 Sjukdomskostnader

Vid bedömningen av avdragsrätten bör beaktas samtliga utgifter som den skattskyldige åsamkats p g a sjukdom. Utgifter för läkemedel, hjälpmedel, resor, kostnader för ledarhund etc medräknas endast till den del de inte ersätts av försäkringskassa eller på annat sätt, dvs endast nettokostnaden får

beaktas.

Om den skattskyldige haft utgifter för sjukdom m m som inte till någon del ersätts av försäkringskassa eller annan myndighet bör fordras att det kan göras sannolikt att utgifterna varit nödvändiga. Att sådana utgifter varit nödvändiga kan styrkas av intyg från läkare, kurator, socialassistent eller annan som är insatt i förhållandena.

Om utgifterna inte överstiger vad som kan betraktas som normala utgifter för läkarvård, medicin o d bör något extra avdrag inte medges. Sålunda bör som regel utgifter understigande 300 kr per år inte beaktas i detta sammanhang.

2.3 Inkomster, ersättningar m m

Det extra avdragets storlek bör vid tillämpning av nedanstående avdrags- tabeller som regel bedömas med utgångspunkt från *dels* den skattskyldiges till statlig inkomstskatt taxerade inkomst, *dels* det sammanlagda beloppet av merutgifter till följd av sjukdomen.

Den taxerade inkomsten kan dock frångås i vissa fall. Detta bör ske om den skattskyldige uppburit inte skattepliktiga ersättningar (t ex socialhjälp, kommunalt bostadstillägg, livränta eller näringshjälp). Sådana ersättningar bör medräknas som om dessa utgjort skattepliktig inkomst. Detsamma gäller sådan inkomst som genom särskilt avtal är undantagen från beskattning här i landet (ex Social Security). Ersättningar, som utgått för att direkt täcka vissa kostnader (ex bidrag för ombyggnad av bostad) skall dock inte medräknas såsom inkomst. Häremot svarande utgifter bör ej heller beaktas i detta sammanhang. Allmänt barnbidrag anses inte som inkomst i detta sammanhang.

Om den taxerade inkomsten minskats genom avdrag, som inte utgör omkostnadsavdrag i egentlig mening (t ex frivilligt periodiskt understöd, pensionsförsäkring eller särskilt investeringsavdrag) bör ett motsvarande belopp tilläggas den taxerade inkomsten. Vidare bör den taxerade inkomsten frångås om den skattskyldige åtnjutit underskottsavdrag med inte obetydligt belopp och underskottet till huvudsaklig del får anses tillfälligt. Så kan vara fallet vid stora reparations- och underhållskostnader på jordbruksfastighet eller annan fastighet under något eller några år. Stora investeringskostnader i samband med start av t ex rörelse bör också föranleda jämkning.

3 Utredning om sjukdomskostnader m m

Som förut nämnts fordras i allmänhet att den skattskyldige kan göra sannolikt att han haft merutgifter för sjukdom. I fråga om gifta bör, om inte annat yrkas, avdraget beräknas på makarnas sammanlagda sjukdomskostnader och tillgodoföras den make som har den högsta inkomsten.

Som merutgift får i detta sammanhang även medräknas utgifter för omyndigt hemmavarande barn. Utgifter för myndigt hemmavarande barn får beaktas i den mån barnet inte uppbär folkpension eller liknande ersättning. Därvid bör avdraget bestämmas med utgångspunkt från föräldrarnas och barnets gemensamma inkomst- och förmögenhetsförhållanden. Med barn avses i detta sammanhang inte sådant fosterbarn, för vilket särskild

RSV Dt 1977:16
RSFS 1977:42

ersättning utgått från kommun eller annan myndighet.

3.1 Utgifter p g a fördyrad kost (diabetiker m fl)

Vissa personer är p g a sin sjukdom i behov av särskild kost. Som regel medför detta att de får ökade utgifter för inköp av den särskilda kosten. Detta gäller exempelvis för person som är i behov av diabeteskost, glutenfri kost eller fettreducerad kost (tunntarmsopererad person). I sådana fall kan sällan anges storleken av merutgifterna.

Om den skattskyldige inte kan göra sannolikt hur stora utgifterna varit för särskild kosthållning bör vid tillämpning av nedanstående avdragstabeller merutgifterna normalt anses uppgå till

1 500 kr för diabetiker

1 000 kr för person som behöver glutenfri kost

3 000 kr för person som fått del av tunntarmen (ileum) bortopererad. Avdrag med 3 000 kr bör medges endast om personen av läkare blivit ordinerad fettreducerad kost (i regel person med Chrons sjukdom)

Ovanstående schablonbelopp för merutgifter gäller inte om handikappersättning eller annan skattefri ersättning utgått för att täcka merutgifterna.

Vårdgivare som uppbär vårdbidrag enligt 9 kap lagen (1962:381) om allmän försäkring kan regelmässigt anses ha betydande merutgifter.

4 Beräkning av avdragets storlek

Vid bestämmandet av det extra avdraget till följd av merutgifter för sjukdom m m bör normalt följande tabeller kunna tjäna till ledning. För att undvika alltför stora tröskeeffekter bör vid tillämpning av dessa normer en viss jämkning ske för de fall inkomsten ligger i anslutning till nedanstående inkomstgränser.

4.1 Tabeller för beräkning av normalavdrag

Ensamstående skattskyldig

Om inkomsten uppgår till	Extra avdrag medges normalt med belopp motsvarande
högst 25 000 kr	2 ggr beräknade merutgifter
mer än 25 000 kr men inte över 35 000 kr	beräknade merutgifter
mer än 35 000 kr men inte över 40 000 kr	hälften av beräknade merutgifter
över 40 000 kr	hälften av den del av beräknade merutgifter som överstiger 1/10 av inkomsten

Gift skattskyldig

Om makarnas sammanlagda inkomster uppgår till	Extra avdrag medges normalt med belopp motsvarande
högst 40 000 kr	2 ggr beräknade merutgifter
mer än 40 000 kr men inte över 50 000	beräknade merutgifter
mer än 50 000 kr men inte över 60 000 kr	hälften av beräknade merutgifter
över 60 000 kr	hälften av den del av beräknade merutgifter som överstiger 1/20 av inkomsten

RSV Dt 1977:16

RSFS 1977:42

Som gifta räknas också sammanboende, som tidigare varit gifta med varandra, samt sammanboende, som har eller har haft gemensamt barn.

Om den skattskyldige haft hemmavarande barn under 16 år bör ovan angivna *inkomstgränser* i resp tabell ökas med 5 000 kr för varje sådant barn.

Förmögenhet bör beaktas i överensstämmelse med vad som sägs i RSVs anvisningar om avdrag för nedsatt skatteförmåga för folkpensionärer (RSV Dt 1977:15).

5 Exempel

- 1 En gift diabetiker med synskador har en till statlig inkomstskatt taxerad inkomst på 50 000 kr. Makens taxerade inkomst uppgår till 8 000 kr. Makarna har två minderåriga hemmavarande barn. Makarna har under året uppburet 5 000 kr i bostadstillägg samt livränta med 3 000 kr. Makarnas sammanlagda inkomster uppgår således till 66 000 kr. Merutgifterna för fördyrad kosthållning bör, om inte annat kan visas, enligt anvisningarna uppskattas till 1 500 kr. Övriga merutgifter uppgår till 2 500 kr. I detta fall bör, sedan hänsyn tagits till antalet barn, det extra avdraget enligt tabellen bestämmas till ett belopp motsvarande hälften av merutgifterna, dvs. 2 000 kr.
- 2 Makar, vars sammanlagda taxerade inkomster uppgår till 80 000 kr, har under året haft merutgifter för sjukdom för ett hemmavarande handikappat barn på sammanlagt 10 000 kr. Makarna, som inte har några fler hemmavarande barn, har inte uppburet annan ersättning under året men deras förmögenhet uppgår till 108 000 kr. Enligt ovanstående tabell bör avdraget beräknas på följande sätt:

$$1/2 (10\ 000 \cdot 1/20 \times 80\ 000) = 3\ 000\ \text{kr}$$

Detta belopp bör dock med hänsyn till förmögenhetsinnehavet reduceras med 60 %, dvs med 1 800 kr (jfr RSV Dt 1977:15). Avdraget bör således bestämmas till 1 200 kr.

Dessa anvisningar tillämpas fr o m 1978 års taxering.

RIKSSKATTEVERKET

GÖSTA EKMAN

Lars Malmberg

(Avdelningen för direkt skatt,
taxeringssektionen)

RSV Dt
1977:17

RSFS 1977:43

**Riksskatteverkets anvisningar
om avdrag för ökade levnadskostnader
för yrkesfiskare;¹**

utfärdade den 3 november 1977.

RSV har den 3 november 1977 beslutat meddela följande anvisningar beträffande tillämpningen av punkt 19 av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen (KL) – SFS 1974:294 – angående yrkesfiskares rätt till avdrag för ökning i levnadskostnaden vid fiske utom hemorten. Anvisningarna är avsedda att tillämpas fr o m 1978 års taxering.

Yrkesfiskare har rätt till avdrag för ökade levnadskostnader vid fiske utom hemorten. Som bortovaro från hemorten räknas inte vistelse vid hemmahamn. Med yrkesfiskare förstås fiskare som under hela eller del av året har fisket som enda yrke eller huvudyrke. I avdragsbelopp för ökade levnadskostnader får inräknas endast merkostnader för mat och diverse småutgifter. Avdrag medges endast för yrkesfiskare som företagit fiskeresor som medfört en bortovaro från hemorten med mer än tio timmar. Avdraget bör som regel medges med ett schablonmässigt fastställt belopp avseende fiskeresor som medfört bortovaro från hemorten med mer än tio timmar (s k hemmafiskedagar) resp mer än ett dygn (s k havsfiskedagar).

För kalenderåret 1977 har dessa schablonbelopp fastställts till 2 100 kr för s k hemmafiske resp 4 200 kr för s k havsfiske för helt år räknat. Schablonbeloppet kan frångås exempelvis om det visas att den faktiska ökningen i levnadskostnader varit avsevärt högre. Yrkas högre avdrag bör uppgifterna om exempelvis antalet fiskedagar kunna styrkas genom förda anteckningar eller på annat sätt.

Vidare bör jämkning ske om antalet fiskedagar understiger 125 eller överstiger 175 eller om såväl s k hemmafiskeresor som s k havsfiskeresor företagits.

Följande bör därvid iakttas vid sådan jämkning.

a) Om antalet s k havsfiskedagar eller om totala antalet fiskedagar, dvs såväl hemmafiske- som havsfiskedagar, understiger 125, bör alltid avdraget beräknas med utgångspunkt från schablonbeloppet för s k hemmafiske, dvs 2 100 kr. Detta belopp bör ökas med 14 kr/dag för varje havsfiskeresor som fiskaren företagit. Vidare bör beloppet minskas, om totala antalet fiskedagar understiger 125 dagar, med 17 kr för varje underskjutande fiskedag.

b) Överstiger antalet fiskedagar 175 ökas schablonbeloppen 2 100 kr och 4 200 kr med 14 kr resp 28 kr för varje överskjutande fiskedag.

Genom lagstiftning 1975 har avdragsrätten för skydds- och arbetskläder reglerats. RSV har med anledning därav meddelat särskilda föreskrifter om avdrag för kostnad för skyddskläder och arbetskläder (RSV Dt 1977:18).²

För att uppnå en i möjligaste mån likformig bedömning av yrkesfiskares avdragsrätt i detta avseende anser RSV att yrkesfiskare bör medges avdrag för kostnad för skyddskläder. Avdrag bör normalt medges med 300 kr.

Dessa anvisningar tillämpas fr o m 1978 års taxering.

RIKSSKATTEVERKET

GÖSTA EKMAN

¹ Jfr RSV Dt 1976:39.

² RSFS 1977:44.

Lars Malmberg

(Avdelningen för direkt skatt,
taxeringssektionen)

**Riksskatteverkets föreskrifter
om avdrag för kostnader för skyddsutrustning och
arbetskläder;¹**

**RSV Dt
1977:18**

RSFS 1977:44

utfärdade den 1 december 1977.

I punkt 5 av anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen (KL) regleras avdragsrätten för kostnad för skyddsutrustning och arbetskläder. Avdragsrätten är begränsad till att avse 1976–1978 års taxeringar.

Avdrag medges för faktiska kostnader för *skyddsutrustning och skyddskläder*, som varit nödvändiga för att fullgöra arbetet. Med skyddsutrustning avses bl a hjälm, skyddsglasögon, hörselskydd och skodon med stålhätta, medan skyddskläder skall ha särskilda skyddsegenskaper mot frätande ämnen, mekaniska skador eller mot väta, värme eller kyla som i huvudsak har andra orsaker än klimatförhållandena. Denna typ av skyddsutrustning används av bl a fiskare, gruvarbetare och kylhusarbetare.

Sådana skattskyldiga som på grund av särskilt stort klädsitage haft inte oväsentliga kostnader utöver det normala för andra arbetskläder än sådana som angetts ovan, medges avdrag enligt schablon med 300 kr.

Genom bestämmelsernas placering under 33 § KL har rätten till schablonavdrag förbehållits de skattskyldiga som haft anställningsinkomst.

Bortsett från skyddskläder och skyddsutrustning, utgör kostnad för arbetskläder i princip en icke avdragsgill levnadskostnad. Den schabloniserade avdragsrätten avser dock att kompensera sådana yrkesgrupper som p g a sitt arbetes beskaffenhet vållats kostnader för arbetskläder, som i icke oväsentlig mån överstiger vad som annars är att anse som normalt. De som därvid åsyftas är endast arbetstagare som regelmässigt har tyngre kroppsarbete med avsevärt större klädsitage än andra yrkesgrupper och som därmed också fått vidkännas påtagliga merkostnader för arbetskläder.

Det ankommer på RSV att genom föreskrift ange vilka yrkesgrupper som kan anses ha haft inte oväsentliga merkostnader utöver det normala för andra arbetskläder än skyddsutrustning och skyddskläder. De arbetstagare som tillhör någon av de yrkesgrupper som står upptagna i förteckningen, kan typiskt sett anses ha haft så stora klädkostnader som bör medföra avdragsrätt och de behöver därför på anmodan bara styrka att de haft klädkostnader som inte understiger det yrkade avdraget.

Avgörande om en skattskyldig tillhör någon av yrkesgrupperna i förteckningen skall grundas på hans *faktiska arbetsuppgifter* under beskattningsåret. Han bör därför ange i deklarationen vari dessa består. För att någon skall kunna sägas tillhöra en viss yrkesgrupp krävs vidare, att vederbörande *huvudsakligen* varit sysselsatt med sådana arbetsuppgifter som medlemmar av den aktuella yrkesgruppen normalt utför.

RSV har vid sammanträde den 1 december 1977 beslutat att följande yrkesgrupper vid 1978 års taxering kan anses ha haft kostnader som berättigar till avdrag enligt schablon.

betongarbetare (inkl armerare)
byggnadsmålare

¹ Jfr RSV Dt 1976:41

RSV Dt 1977:18

RSFS 1977:44

byggnadsträarbetare
diamantboreare
fräsare
gasskärare
gjuteriarbetare
industrismörjare
industriugnskötare
installationselektriker inom nybyggnation
järnbruksarbetare
maskinreparatörer inom industrin
murare
plåtslagare
rörmontör
skogsarbetare
skorstensfejare
smidesarbetare
stenbrottsarbetare, stenhuggare, stensågare
stålkonstruktionsmontörer
stuvare
svarvare
svetsare
arbetare som har direktkontakt med kemikalier eller frätande ämnen.

Även *andra arbetstagare* än de som återfinns i förteckningen kan vara berättigade till avdrag. Förutsättningen är att de på anmodan kan styrka att de haft inte oväsentliga kostnader utöver det normala för arbetskläder, beroende på att kläderna p g a arbetets beskaffenhet utsätts för starkt slitage, kraftig nedsmutsning eller annars förbrukas osedvanligt snabbt. Sådana kostnader skall anses föreligga om de uppgår till minst 800 kr och avser utgifter för typiska arbetskläder.

I intet fall får avdrag för kostnad för andra arbetskläder medges med högre belopp än 300 kr för helt år räknat. Om arbetstiden som avdraget avser varat väsentligt mindre än ett år bör avdraget jämkas. Jämkningsen bör ske endast om arbetstiden understigit nio månader.

En tämligen restriktiv tillämpning bör iakttas när det gäller avdragsyrkanden från skattskyldiga som hör till en yrkesgrupp vilken inte finns medtagen i ovanstående förteckning.

Avdrag skall inte medges om arbetsgivaren tillhandahåller arbetskläder eller på annat sätt bestrider kostnaderna för dessa. Därför torde stats- och kommunalanställda endast undantagsvis vara berättigade till avdraget.

Åtskilliga kategorier arbetstagare faller utanför avdragsrättens omfattning. Hit hör kontorspersonal, sjukhuspersonal, butiksanställda, lagerarbetare samt personal inom hotell- och restaurangnäringarna eller inom andra serviceyrken. Gemensamt för dessa grupper är att de arbetskläder som använts utgörs av skyddsrockar eller överdragskläder utan speciella egenskaper och att bärarens arbete inte kan sägas vara sådant att kläderna utsätts för ett onormalt slitage, som medför påtagliga merkostnader. Klädkostnaderna är alltså inte avdragsgilla. Däremot beskattas inte arbetstagarna om arbetsgivaren tillhandahåller skyddsrockar eller liknande kostnadsfritt – detta bör alljämt anses vara en skattefri förmån av mindre värde.

Avdrag medges ej heller sådana anställda som genom att använda särskilda arbetskläder gör en motsvarande besparing av de privata klädkostnaderna, typ frack, smoking eller uniform i tjänsten.

RSV Dt 1977:18
RSFS 1977:44

Dessa föreskrifter tillämpas vid 1978 års taxering.

RIKSSKATTEVERKET

GÖSTA EKMAN

Lars Malmberg
(Avdelningen för direkt skatt,
taxeringssektionen)

Riksskatteverkets anvisningar om anstånd med att lämna självdeklaration;¹

RSV Dt
1977:19

utfärdade den 1 december 1977.

RSFS 1977:46

RSV har den 1 december 1977 beslutat meddela följande anvisningar angående tillämpningen av bestämmelserna i 34 § 2 mom första stycket taxeringslagen (TL) om anstånd med att lämna självdeklaration.

Lokal skattemyndighet beslutar i anståndsfrågor enligt 34 § 2 mom första stycket TL såvitt gäller fysiska personer, dödsbon och familjestiftelser. I första hand skall beslut om anstånd fattas av lokal skattemyndighet i det fögderi, där sökanden är skattskyldig till statlig inkomstskatt eller statlig förmögenhetsskatt eller, om sådan skattskyldighet ej föreligger, i det fögderi, där beskattningsorten är belägen. Har ansökan gjorts hos annan lokal skattemyndighet skall denna pröva ansökan, om tiden inte medger att ansökan lämnas över till rätt myndighet. Har beslut fattats av annan lokal skattemyndighet än den som rätteligen borde ha gjort detta, skall kopia av beslutet översändas till rätt myndighet för att sorteras in i deklARATIONEN.

Ansökningar om anstånd med att lämna självdeklaration från andra skattskyldiga än fysiska personer, dödsbon och familjestiftelser prövas i princip av skattechef. Ansökan prövas i det län, där sökanden är skattskyldig till statlig inkomstskatt eller statlig förmögenhetsskatt, eller, om sådan skattskyldighet ej föreligger, i det län, där beskattningsorten är belägen. Skattechef har emellertid rätt att delegera prövningen till lokal skattemyndighet, om en sådan ordning bättre passar förhållandena i länet.

För att undvika att anmaning riktas till den som fått anstånd med att lämna självdeklaration måste taxeringsnämnden snarast underrättas om beslutet om anstånd.

För att anstånd skall medges krävs att den deklARATIONSSKYLDIGE visat att det föreligger hinder att lämna deklARATION i rätt tid. En första förutsättning för att anstånd skall kunna medges är därför att den skattskyldige uppgett något skäl för anstånd. Om ansökan saknar uppgift om hinder, skall sökanden på lämpligt sätt lämnas tillfälle att komplettera den. Detta gäller även för det fall att t ex uppgift saknas om räkenskapsårets längd.

Frågan om hinder på grund av särskilda omständigheter föreligger eller inte måste bedömas från fall till fall. Som exempel på godtagbara skäl för anstånd kan nämnas att den deklARATIONSSKYLDIGE befinner sig på resa eller på grund av arbetsförhållandena är förhindrad besöka hemorten under den tid deklARATIONEN skall upprättas (sjömän, fiskare, resemonter, skogsarbetare, personal i FN-tjänst utomlands m fl). Har däremot som skäl angetts kortvarig

¹ Jfr RSV Dt 1976:51

RSV Dt 1977:19
RSFS 1977:46

semesterresa (inom eller utom riket) bör anstånd i regel inte medges.

En annan omständighet som bör godtas i fråga om anstånd är att den deklarationsskyldiges verksamhet är av mera betydande omfattning eller att han inte i tid kunnat erhålla väsentligt underlag för deklaration eller sakkunnig hjälp med att upprätta deklarationen. I dessa fall bör i regel krävas att den skattskyldiges inkomstförhållanden är så komplicerade eller förvärvskällans omfattning så betydande att sakkunnig hjälp får anses erforderlig.

Skattskyldigs make och hemmavarande barn under 18 år har inte automatiskt samma anstånd som den skattskyldige. Efter ansökan bör dock dessa familjemedlemmar medges samma anståndstid.

I de fall deklarations- eller bokföringsbyrå begär anstånd för flera skattskyldiga enligt särskild förteckning, bör ansökan ha kommit in senast 14 dagar före den dag, då självdeklarationerna rätteligen borde ha lämnats. För att anstånd skall lämnas i detta fall bör dessutom krävas

att förteckningen innehåller skattskyldigs fullständiga namn, adress, person-/registreringsnummer (organisationsnummer) samt uppgift om räkenskapsårets omfattning (jfr blankett RSV 3561)

att anförda skäl är godtagbara och begärda tidsfrister skäliga.

Vid 1978 års taxering kommer ett stort antal skattskyldiga att få sin deklarationstidpunkt framflyttad till den 31 mars. Anledningen till detta är dels att lantbrukare övergår till bokföringsmässig redovisning av jordbruksfastighet, dels att kretsen bokföringsskyldiga har utvidgats enligt nya bokföringslagen. Bland dem som numera är bokföringsskyldiga kan nämnas flertalet ägare av hyresfastigheter.

Ökningen av antalet bokföringsskyldiga kommer att innebära en förskjutning av taxeringsarbetet. Deklarationer som kommer in sent under taxeringsperioden innebär emellertid allvarliga olägenheter. Med hänsyn härtill bör anstånd endast i undantagsfall medges längre än till den 31 mars för den som är skyldig att lämna deklaration den 15 februari respektive till den 2 maj för den som har att avge deklaration den 31 mars. Dessa tidsfrister bör inte uppfattas så att anstånd alltid kan erhållas till den 31 mars respektive 2 maj. Beslutsmyndigheten bör i stället medge anstånd med den tid som är påkallad med hänsyn till omständigheterna i det särskilda fallet. I de fall ansökningen är gemensam för flera deklarationsskyldiga och grundad på omständigheten att möjlighet inte funits att få sakkunnig hjälp med att upprätta deklarationen, bör sökanden och lokal skattemyndighet/skattechef komma överens om att deklarationerna lämnas successivt, även om anstånd medgetts för alla de i ansökningen upptagna deklarationsskyldiga till ett viss datum.

Skattskyldig, som ansöker om anstånd med anledning av att han är förhindrad att fullgöra sin deklarationsskyldighet i rätt tid på grund av sjukdom, bör underrättas om att sådant hinder utgör laga förfall och att deklaration bör lämnas så snart det med hänsyn till sjukdomen kan ske. Därvid bör den skattskyldige erinras om att han i deklarationen bör lämna upplysningar om orsaken till förseningen och att han bör vara beredd att visa intyg om sjukdomen eller på annat sätt styrka den.

Ansökan om förnyat anstånd, som kommit in efter anståndstidens utgång, bör avslås.

RSV Dt 1977:19
RSFS 1977:46

Dessa anvisningar tillämpas vid 1978 års taxering.

RIKSSKATTEVERKET

GÖSTA EKMAN

Lars Malmberg
(Avdelningen för direkt skatt,
taxeringssektionen)

**Riksskatteverkets anvisningar
om 1978 års särskilda fastighetstaxering;¹**

**RSV Dt
1977:20**

utfärdade den 1 december 1977.

RSFS 1977:47

Vid den särskilda fastighetstaxeringen 1978 skall de regler och anvisningar tillämpas som utfärdats inför 1975 års allmänna fastighetstaxering och 1976 års särskilda fastighetstaxering med undantag av avsnitt III 3.2.2 intaget i 1976 års Handledning för särskild fastighetstaxering. Detta avsnitt skall erhålla följande lydelse. Se bilaga.

RIKSSKATTEVERKET

GÖSTA EKMAN

Lars Malmberg
(Avdelningen för direkt skatt,
taxeringssektionen)

¹ Jfr RSV Dt 1976:59

III.3.2.2 Särskilda värderingsanvisningar

RSV fastställer senast den 20 december anvisningar för följande års taxering. Senast den 10 januari under taxeringsåret skall de ytterligare anvisningar fastställas för årets taxering inom länet, som påkallas utöver dem som fastställts för 1975 års allmänna fastighetstaxering och för därefter följande särskilda fastighetstaxeringar (182 § TL samt 97 § 2 mom och 45a § TK).

RSV anvisning ► Skattechefen fastställer de ytterligare anvisningar som behövs inom länet utöver dem som fastställts för 1975 års allmänna fastighetstaxering och de därefter följande särskilda fastighetstaxeringarna samt dem som RSV fastställt för det innevarande årets taxering.

Skattechefens årliga anvisningar torde i första hand komma att innefatta ändringar i och tillägg till de värderingsanvisningar o d som skattecheferna utfärdat till 1975 års allmänna fastighetstaxering och därefter följande särskilda fastighetstaxeringar. Skattechefsanvisningar torde främst komma ifråga beträffande markvärdekartor, byggnadsvärdetabeller för småhus och vissa omräkningstal för aktuell hyresnivå. ◀

Skattechefsanvisningar

Markvärdekartor

Markvärdekartorna från den allmänna fastighetstaxeringen och från de därefter följande särskilda fastighetstaxeringarna kan behöva utvidgas, så att de omfattar nya småhus-, hyreshus-, industri- och exploateringsområden.

Riktvärden för nya områden bör bestämmas främst med beaktande av dels de riktvärden som vid 1975 års allmänna fastighetstaxering anvisats för likartade områden, dels värderationerna mellan nya och gamla områden med likartad användning.

Vidare kan tidigare fastställda markvärdekartor behöva ändras på grund av ändrade planer om markdisposition. Detta gäller främst exploaterings- och saneringsområden.

Ändring av markvärdekarta kan även påkallas av innehållet i lagkraftvunnen dom av FTR, KR eller RR i fastighetstaxeringsfråga som har samband med viss markvärdekarta.

Byggnadsvärdetabeller för småhus

De P- och F-tabeller, som fastställdes vid 1975 års allmänna fastighetstaxering är upprättade så att de även är tillämpliga för småhus, byggda 1975-79. P- och F-tabellområden från den allmänna fastighetstaxeringen och från de därefter följande särskilda fastighetstaxeringarna kan behöva utvidgas för att omfatta nya småhus- och exploateringsområden. Valet av P- och F-tabeller bör ske främst med beaktande av dels de tabeller som vid 1975 års allmänna fastighetstaxering anvisats för likartade områden, dels värderationerna mellan nya och gamla områden med likartad användning.

Vidare kan tidigare fastställda P- och F-tabeller behöva ändras på grund av

ändrade planer om markdisposition. Detta gäller främst exploaterings- och saneringsområden.

Ändring i val av tillämplig P- eller F-tabell kan även påkallas av innehållet i lagakraftvunnen dom av FTR, KR eller RR i fastighetstaxeringsfråga som har samband med viss P- eller F-tabell.

RSV Dt 1977:20

RSFS 1977:47

Omräkningstal för hyresnivå 1976/77

I samband med 1975 års allmänna fastighetstaxering fastställde skattechefen omräkningstal för länet mellan hyresnivå 1973 och hyresnivå 1974/75. Då värderingen skall ske med utgångspunkt i utgående hyra vid ingången av taxeringsåret, aktualiseras en omräkning av denna hyra till den hyresnivå som gällde 1973, för att de H-tabeller som fastställts till 1975 års allmänna fastighetstaxering skall kunna användas. Vid 1978 års taxering bör fastställas ett omräkningstal som innebär en ytterligare nedräkning jämfört med 1976 och 1977. Skattechefens årliga omräkningstal för hyran vid ingången av taxeringsåret bör tas fram med utgångspunkt i de omräkningstal som fastställdes vid 1975 års taxering och den förändring i hyresnivån som inträtt därefter.

RSV anvisning ►

Omräknings- och nedräkningstal vid värdering enligt anläggningskostnadsmetoden

Vid värdering enligt anläggningskostnadsmetoden bör omräkningstalen vara 1,0 för 1973 och 1974, 0,9 för 1975, 0,8 för 1976 samt 0,7 för 1977. Dessa omräkningstal har valts så att någon uppräkningsmetod med hänsyn till ålder och bruk normalt inte skall behöva ske.

Den anvisade värderingsmetodiken innebär för

● **byggnader uppförda 1972 och tidigare**

Byggnadens värde (tekniska nuvärde) beräknas normalt genom dels en uppräkningsmetod av faktisk byggnadskostnad till 1973 års kostnadsnivå med omräkningstal, angivna i HAFt,² s 201, dels en nedräkning med hänsyn till ålder och bruk med 2–5 % per år, se HAFt, s 202, varvid åldern räknas till 1973.

Byggnad uppförd 1972 skall alltså nedräknas för ett år.

Vid fleråriga byggnadsprojekt, där uppgift saknas om faktiska byggnadskostnader för varje år, bör vid värdering enligt anläggningskostnadsmetoden som byggnadsår betraktas det år under vilket mitten av byggnadsperioden infaller. Om mitten utgörs av ett årsskifte, väljs året efter detta årsskifte. (Exempel. För byggnad uppförd under 1970–1971 betraktas 1971 som byggnadsår).

● **byggnader uppförda 1973 och 1974**

Byggnadens värde (tekniska nuvärde) anses normalt utgöras av de faktiska byggnadskostnaderna. (Någon om- eller nedräkning sker således ej).

²Handledning för allmän fastighetstaxering 1975.

RSV Dt 1977:20
RSFS 1977:47

- **byggnader uppförda 1975**
Byggnadens värde (tekniska nuvärde) beräknas normalt genom att de faktiska byggnadskostnaderna multipliceras med 0,9.
- **byggnader uppförda 1976**
Byggnadens värde (tekniska nuvärde) beräknas normalt genom att de faktiska byggnadskostnaderna multipliceras med 0,8.
- **byggnader uppförda 1977**
Byggnadens värde (tekniska nuvärde) beräknas normalt genom att de faktiska byggnadskostnaderna multipliceras med 0,7.

För 1978 och 1979 kommer RSV att fastställa erforderliga omräkningstal senare.

Byggnad under uppförande

Byggnad under uppförande bör åsättas ett taxerat byggnadsvärde genom reduktion av nedlagd kostnad. Denna reduktion uppnås genom att ett omräkningstal används som för investering under 1974 är 0,50, under 1975 0,45, under 1976 0,40 och under 1977 0,35.

Omräkning av faktisk anläggningskostnad enligt index

Vid värdering av vattenfallsfastigheter skall den beräknade faktiska anläggningskostnaden omräknas till nuvärde. Omräkningen för anläggningar som uppförts 1975–77 skall ske enligt nedanstående indexserie:

År	Index	Omräkningstal
1975	320	0,77
1976	370	0,66
1977	420	0,58◀

RSV Dt
1977:21

RSFS 1977:48

Riksskatteverkets anvisningar m m om normalavdrag vid beskattning avseende ersättning för vård i enskilt familjehem;

utfärdade den 1 december 1977.

Vid sammanträde den 1 december 1977 har RSV beslutat meddela följande anvisningar till ledning för taxeringsmyndigheterna vid 1978 års taxering angående normalavdrag m m vid beskattning av ersättning för vård i enskilt familjehem.

1 Allmänt

RSV har för tidigare taxeringsår meddelat anvisningar om s k normalavdrag vid beskattning av ersättning för vård i enskilt familjehem (fosterhem) m m (fr o m 1972 års taxering) samt för vård i enskilt hem av psykiskt utvecklingsstörda, rörelsehindrade och hörselskadade (fr o m 1973 års taxering). Vidare har RSV fr o m 1974 års taxering lämnat anvisningar om normalavdrag vid beskattning av ersättning till vårdgivare i s k kontrollerad familjevård. Dessa anvisningar föranleddes bl a av den omständigheten att

det saknades enhetliga beräkningsgrunder för såväl beskattning som utbetalning av ersättning för vård i enskilt familjehem. Som regel inkluderade sådana ersättningar såväl ersättning för täckande av vårdgivarens kostnader som arvode för utfört arbete.

Dessa anvisningar var dock att se som provisoriska till dess att de utbetalande myndigheterna övergått till ett system där ersättningen fördelades på en arvodes- respektive omkostnadsdel. En övergång till en sådan ordning underlättades genom lagstiftning 1974, som innebar att kostnadsersättning som utgår för vård i enskilt familjehem inte utgör skattepliktig intäkt. Å andra sidan medges ej heller avdrag för sådana kostnader som kostnadsersättningen är avsedd att täcka även om dessa i något fall skulle överstiga ersättningen (32 § 3 mom kommunalskattelagen).

Det förutsattes dock att sådana kostnadsersättningar skulle grunda sig på centralt fastställda rekommendationer.

Svenska kommunförbundet har av denna anledning i samråd med RSV utarbetat särskilda rekommendationer för bestämmande av ersättningar för vård av barn och ungdomar i enskilt familjehem resp feriehem.

Enligt uppgift från Svenska kommunförbundet tillämpades under år 1977 dessa rekommendationer i princip av samtliga kommuner.

Även landstingsförbundet och Svenska kommunförbundet har lämnat särskilda rekommendationer för ersättning för vård av psykiskt utvecklingsstörda, rörelsehindrade och hörselskadade. Enligt uppgift torde dessa rekommendationer tillämpas av flertalet landsting och institutioner.

För s k kontrollerad familjevård saknas för närvarande särskilda rekommendationer.

2 Vård i enskilt familjehem (fosterhem) m fl

Ersättning till vårdgivare utgår i form av en omkostnads- resp en arvodesdel. Kostnadsersättningen utgör inte skattepliktig inkomst. Arvodesdelen däremot utgör skattepliktig inkomst och redovisas efter fosterföräldrarnas eget val, antingen av en av dessa eller fördelade mellan dessa.

För de eventuella fall rekommendationerna inte följts bör dock påpekas att erhållen ersättning utgör i sin helhet skattepliktig intäkt. Avdrag bör i sådana fall medges med belopp motsvarande de kostnader den skattskyldige haft för vården, dock lägst med det belopp som vid motsvarande förhållanden skulle ha utgått som normalersättning, dvs lägsta kostnadsersättning, om i stället Svenska kommunförbundets rekommendationer hade följts. Högre avdrag än vad som motsvarar uppuren ersättning bör emellertid inte medges.

RSV har i samråd med Svenska kommunförbundet överenskommit att det i dessa fall skall framgå av den lämnade kontrolluppgiften att rekommendationerna inte följts och vidare de sammanlagda ersättningsbeloppen samt det lägsta belopp för kostnadsersättning som skulle ha kunnat utgå om rekommendationerna i stället hade tillämpats.

3 Vård i enskilt hem av psykiskt utvecklingsstörda, rörelsehindrade och hörselskadade

Som skattepliktig intäkt tas upp under året uppuren ersättning med undantag av särskild kostnadsersättning som landstinget kan ha utbetalt för t ex läkarvård, tandläkarvård och resor i samband därmed, skäliga fickpengar eller för särskild utrustning. Beträffande makar kan intäkten redovisas

RSV Dt 1977:21
RSFS 1977:48

antingen hos en av dem eller fördelad mellan dem.

Såsom skäligt kostnadsavdrag (normalavdrag) har RSV fastställt ett belopp om 30 kr per dygn för person under 12 år som erhåller vård. För äldre personer utgör normalavdraget 35 kr per dygn. Understiger ersättningen normalavdraget bör avdrag i regel medges med belopp motsvarande ersättningen.

Föreligger särskilda omständigheter kan avdrag medges med *högre* belopp än normalavdraget. Sådana särskilda omständigheter kan anses föreligga om vården medfört onormalt stora kostnader såsom för inköp av och slitage på inventarier och utrustning i hemmet. För att avdrag skall medges med högre belopp än normalavdragen bör krävas att de för bedömningen avgörande omständigheterna särskilt anges.

4 S k kontrollerad familjevård

Normalavdragen har fastställts med utgångspunkt från att däri skall ingå kostnader för mat, bostad och s k flitpengar. Vidare har inräknats andel i kostnader som är gemensamma för hushållet, såsom för resor, tvätt, toalettartiklar, telefon, tidningar o d. Föreligger särskilda omständigheter, exempelvis om vården avsett patienter med fysiska, psykiska eller sociala handikapp och detta medfört onormalt stora kostnader, kan avdrag medges med högre belopp än normalavdragen. För att avdrag skall medges med högre belopp än normalavdragen bör krävas att de för bedömningen avgörande omständigheterna särskilt anges.

Har vårdgivaren upp till fem patienter i sitt hushåll utgör sålunda angivet normalavdrag 35 kr per patient och dygn. Uppgår antalet patienter till fler än fem bör i regel verksamheten betraktas som rörelse.

Utöver normalavdragen medges avdrag för styrkt kostnad för vårdnads-
vikarie.

Vid vård i jordbrukarhem bör vårdersättningen i regel inte redovisas såsom inkomst i förvärvskällan jordbruksfastighet utan som inkomst av tjänst eller rörelse. Däremot skall som förmånsvärde i jordbruksbilagan upptas värdet av rum som disponeras av patienten samt värdet av de produkter från egendomen som förbrukats vid tillhandahållande av kost åt patienten. Avdrag för sådan kost får inte ske såsom för kost åt anställd personal. Vad nu anförts tillämpas inte i sådana fall där jordbrukaren yrkar avdrag för lön och kost till patienten, därför att denne utfört arbete åt jordbrukaren i en omfattning, som åtminstone i huvudsak motsvarar arbetsprestationer från i annan ordning anställd arbetskraft. I dylika fall skall vårdersättning redovisas som inkomst av jordbruksfastighet, medan lön och kost åt patienten i beskattningshänseende behandlas på samma sätt som lön och kost till andra i jordbruket anställda.

RIKSSKATTEVERKET

GÖSTA EKMAN

Lars Malmberg
(Avdelningen för direkt skatt,
taxeringssektionen)